

**ORKLAND
KOMMUNE**

Handlingsplan

**Opprettelse og drift av
evakuerte- og pårørendesenter (EPS)**

Sist revidert 01.09.2021

Orkland kommune

Forskrift om kommunal beredskapsplikt

§ 4 Beredskapsplan

Kommunen skal være forberedt på å håndtere uønskede hendelser, og skal med utgangspunkt i den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen utarbeide en overordnet beredskapsplan. Kommunens overordnede beredskapsplan skal samordne og integrere øvrige beredskapsplaner i kommunen. Den skal også være samordnet med andre relevante offentlige og private krise- og beredskapsplaner.

Denne planen er en del av Orkland kommunes beredskapsplaner.

Hvorfor en plan for evakuerte- og pårørendesenter (heretter kalt EPS)

- Denne planen skal være en *felles plan* å jobbe ut fra for å nå målet om en best mulig ivaretagelse av evakuerte og pårørende.
- Planen skal bidra til å sikre et godt *samvirke* mellom nødetater, kommune og andre organisasjoner som deltar i arbeidet.

Mål/hensikt med EPS

- Å sikre en best mulig ivaretagelse av evakuerte og pårørende ved større hendelser i Orkland kommune, og/eller hendelser i inn- og utland som berører et større antall pårørende i Orkland kommune

Hva er et EPS

- Et sted hvor kommunen og politiet kan ta imot, registrere og følge opp, fortrinnsvis fysisk uskadde og evakuerte fra et skadested.
- Det er naturlig at de som ankommer EPS er sjekket ut av lege.
- Pårørende og etterlatte som ikke blir gjenforent med sine egne fordi vedkommende har mistet livet, er skadet eller savnet, skal også få nødvendig krisehjelp ved EPS.
- Etterlatte etter omkomne og pårørende til overlevende, inkludert overlevende med små eller ingen skader, vil ofte ha behov for å samles for å få informasjon, støtte hverandre, få oversikt over hva som har skjedd, og dele sine opplevelser. Her har EPS en viktig funksjon.

EPS vil i en tidlig fase være et sted for fysisk oppmøte hvor pårørende kan få informasjon, hjelp, omsorg og samtale. Et sted hvor det psykososiale kriseteamet og andre kommunale tjenester kan etablere kontakt og utøve psykososiale støttetiltak for rammede.

PRESSEN skal IKKE ha tilgang til Evakuerte- og pårørendesentret!

1.1. Ansvar

Det er politiet som gjør vurderinger og tar endelig beslutning om og hvor EPS skal opprettes. Beslutningen tas i samarbeid med Orkland kommune. Lokalisering, varighet, ansvars- og oppgavefordeling samt ressursbehov må avklares.

Arbeidet med å opprette og drifte EPS ligger hos Orkland kommune. Etableringen iverksettes etter henvendelse fra politiet og drift gjennomføres i samarbeid med politiet.

Orkland kommune og politiet sidestilles i det overordnede lederansvaret for drift. Fordeling av ansvar og oppgaver må være klart og tydelig definert og beskrevet i forbindelse med opprettelsen.

Opprettelse av EPS er som sagt politiets ansvar, men kommunen og politiet kan ved behov etablere dette på eget initiativ.

2. Evakuerte- og pårørende senter (EPS)

Ved EPS skal de evakuerte og deres pårørende kunne få nødvendige helsetjenester, psykososial omsorg og støtte, samt forpleining. Videre er EPS et sted hvor de evakuerte og deres pårørende kan gjenforenes.

Pårørende og etterlatte som ikke blir gjenforent med sine egne fordi vedkommende har mistet livet, er skadet eller savnet skal også få nødvendig krisehjelp ved EPS.

Evakuertsenter er et sted hvor en tar imot og registrerer de rammede og fysisk uskadde fra et skadested (hendelsen). Tiltaket kan også omfatte de som blir indirekte berørt i nærområdet, f.eks. innenfor en etablert sikkerhetssone.

Pårørendesenter er et tilsvarende sted, helst lokalisert i samme bygning, men adskilt og med egen inngang, hvor en tar imot og registrerer de pårørende og hvem de er pårørende til.

Pårørende omfatter hele den kretsen av nærstående personer som kan være direkte berørt av en krise, ulykke eller katastrofe. Det være seg ektefelle/samboere/partner/kjærester, barn, foreldre, søsken og besteforeldre.

EPS bør ha en gjenforeningssone, samt rom som kan benyttes ved behov for skjerming.

Evakuertsenteret og påørendesenteret bør organiseres slik at de evakuerte kan bevege seg fritt over i gjenforeningssonen og påørendesenteret, for raskest mulig gjenforening med sine. De pårørende bør imidlertid ikke kunne bevege seg fritt over til evakuertsenteret, av hensyn til evakuerte med skjermingsbehov.

Etterlatte, dvs. pårørende som har mistet noen av sine, har andre behov for hjelp og oppfølging enn de øvrige pårørende. De bør derfor samles og skjermes separat. Det samme vil kunne gjelde for pårørende som ikke vet status på sine – dvs. savnede.

2.1. Opprettelse av EPS, vurderingskriterier

Kriterier som kan legges til grunn for vurderingen av om EPS skal opprettes, i hvilket omfang og med hvilke ressurser:

- Hva har skjedd?
- Hvor har det skjedd?

- Det fysiske og geografiske omfanget av selve hendelsen?
- Hvem er rammet: alder, nasjonalitet, språk, geografisk hjemsted og språk?
- Hvor mange er rammet: antall døde, skadde, fysisk uskadde og savnede?
- Hvor mange er potensielle pårørende til de rammede?
- Hvor mange er potensielt evakuerte og potensielt pårørende til de evakuerte?
- Hvor kommer de pårørende fra, hvordan forventes de å komme, og når?
- Forventet varighet på krisen og behov for EPS?
- Forventede bemanning- og ressursbehov ved EPS?

2.2. Beslutning om opprettelse av EPS

Beslutning om opprettelse av EPS tas normalt av politiet på skadestedet, i samråd med politiets operasjonssentral i Trøndelag? Når slik beslutning er tatt, må politiet umiddelbart samordne den videre prosessen med Orkland kommune. Som hovedregel settes kommunens kriseledelse ved hendelser som krever opprettelse av EPS.

Når beslutning om opprettelse av EPS er tatt, må følgende avgjøres:

- Hvor skal EPS opprettes, valg av lokalisering. Orkland kommune har avtale med Bårdshaug Herregård. Ved hendelser der det er behov for et større lokale brukes nærmeste idrettshall.
- Alle kommunale bygg benyttes, nærhet til skadestedet avgjør dette. Eventuelt private hus som forsamlingshus o.l.
- Når kan det opprettes/påbegynnes og være i operativ drift.
- Hvilke ressurser – og hvor store ressurser, må på plass før det er operativt.

Ved etablering av EPS må det avgjøres hvilke tjenester og ansvarsområder som skal inngå i EPS. Følgende tjenester samlokaliseres normalt, dvs. i samme bygning eller i umiddelbar nærhet av hverandre:

- Mottak og registrering av evakuerte.
- Mottak og registrering av pårørende.
- Evakuertsenter.
- Pårørendesenter for pårørende til overlevende.
- Pårørendesenter for etterlatte til omkommende
- Vakthold og sikring.
- Informasjon i tråd med overordna beredskapsplan.

Følgende oppgaver ivaretas av politiet og sykehusene selv:

- Pårørendetelefon ved operasjonssentralen og eventuelt i samarbeid med kommunen.
- Registrering ved sykehus og kontakten med pårørende til inneliggende pasienter.

Ved hendelser av større omfang, geografisk og/eller i forhold til antall berørte, etableres regionalt EPS. Ofte vil også oppgaven med å etablere denne typen EPS falle på en kommune. Ressurser vil kunne hentes inn fra flere kommuner og samarbeidspartnere.

2.3. Varsling, varslingsrutiner

Når beslutning om å opprette EPS er tatt, må følgende varsles:

- Orkland kommune ved kommunedirektøren, ordfører, beredskapsleder, eventuelt via servicekontoret.
- Psykososialt kriseteam ved leder.
- Politiet er normalt allerede på saken og operative.
- Bårdshaug Herregård hvor EPS skal lokaliseres, fortrinnsvis ved hotelldirektør. Eventuelt idrettshall ved daglig leder, hallbetjent eller enhetsleder tekniske tjenester.
- Politiet sammen med kommunens kriseledelse vurderer behov for bistand fra samarbeidende organisasjoner som Røde Kors, sanitetsforeningene, helselagene og Sivilforsvaret.

Ved varsling må de som varsles orienteres om følgende:

- Hvor EPS er opprettet.
- Når vil EPS være i operativ drift.
- Når forventes de første evakuerte og pårørende å ankomme.
- Hvilke ressursbehov kan en forvente.
- Vurdering av forventet varighet.

2.4. Organisering av EPS

Ledere for EPS kommune og politi rapporterer til henholdsvis kommunens kriseledelse og politiets operasjonssentral ut ifra de ansvarsområder som også fremkommer i punkt 3.1.

EPS ledelse kommune rapporterer om:	EPS ledelse politi rapporterer om:
<ul style="list-style-type: none"> • Bemanning og drift av evakuerte senter • Bemanning og drift av pårørendesenter • Psykososiale kriseteam • Rekvirering av nødvendig personell • Kontakt med ansvarlig personell for lokale som brukes til EPS	<ul style="list-style-type: none"> • Informasjon • Vakhold og sikring • Registrering av evakuerte (arbeidet kan utføres av kommunen ved forespørsel) • Registrering av pårørende (arbeidet kan utføres av kommunen ved forespørsel)

3. EPS, drift, ansvar, bemanning og oppgaver

EPS organiseres og bemannes etter størrelse og omfang på hendelsen. Det må tas hensyn til hvor lenge en forventer at EPS må være i operativ drift, bl.a. med tanke på utskifting av personell (utholdenhet).

I en krise- eller ulykkesituasjon vil politiet vanligvis ha mange presserende oppgaver som må gis prioritet. Bemanning av EPS kan derfor komme litt lenger ned på prioriteringslista i den akutte fasen. Kommunene må være forberedt på å bistå med noen av politiets oppgaver så langt det lar seg gjøre. Det vil spesielt kunne gjelde oppgaver knyttet til registrering og informasjon. Vakhold bør utføres av uniformert personell.

3.1. Overordnet ledelse, leder EPS

Bemanning:

Kriseledelsen i Orkland kommune og politiet har utpekt ansvarlige ledere for EPS.

Ansvar:

Ansvar for gjennomføring av de forskjellige oppgavene ved EPS, fordeles mellom kommunen og politiet.

Leder EPS-Kommune har ansvar for:

- Bemanning og drift av evakuerte senter.
- Bemanning og drift av pårørendesenter.
- Psykososiale kriseteam.
- Rekvirering av nødvendig personell.
- Kontakt med ansvarlig personell for lokale som brukes til EPS.

Leder EPS-Kommune rapporterer til Orkland kommunes kriseledelse.

Leder EPS-Politi har ansvar for:

- Informasjon.
- Vakthold og sikring.
- Registrering av evakuerte (arbeidet kan utføres av kommunen ved forespørsel).
- Registrering av pårørende (arbeidet kan utføres av kommunen ved forespørsel).

Leder EPS-Politi rapporterer til politiets operasjonssentral i Trøndelag.

3.2. Bemanning, utstyr og materiell EPS

EPS bemannes ut ifra sannsynlig omfang og behov. Samordning og ressursbehov må vurderes fortløpende av politiet og kommunen på EPS i samråd med politiets operasjonssentral i Trøndelag og kommunens kriseledelse.

- **Vakthold** – må minimum være en utenfor bygg for registrering, og en utenfor bygg for der evakuerte- og pårørende innlosjeres.
- **Registrering** – to til å registrere pårørende og to til å registrere evakuerte.
- **Psykososial oppfølging** – bemannes av kriseteam og bør som minimum være seks stykker. Planlegger tre på evakuertsenter og tre på pårørendesenter i første omgang. Ved mangel på folk prioriteres evakuertsenter.
- **Kriseteam** – kan suppleres med annet personell som leger, psykologer, sykepleiere, frivillige og andre egnede personer.

Utstyr:

Beredskapskasse står på kontoret til beredskapsleder. Beredskapskassen inneholder oppslag/skilting, vester, merkebånd for å henge rundt hals ved registrering av evakuerte og pårørende, dokumenter og registreringsskjema knyttet til EPS.

Infrastruktur og fasiliteter

- Hvis EPS er på Bårdshaug Herregård benyttes som hovedregel servering fra deres kjøkken.
- Ved annen etablering benyttes som hovedregel Rosenvik som er leverandør av mat til kommunen, Orkdal Sanitetsforening har avtale med kommunen for blant annet å kunne supplere med mat ved behov.
- Ellers benyttes lokale kjøpmenn, resturanet som har åpent i nærhet til der EPS er opprettet. Shell på Bårdshaug er det eneste som har åpent på natt. Butikker kan kontaktes for levering utenfor ordinær åpningstid.
- Ved behov for kommunale biler, benyttes primært bilene til psykisk- helse og rusarbeid.

Hovedoppgaver EPS:

- **Ledelse** – overordnet ledelse skal organisere og drifte EPS, sørge for nødvendig bemanning slik at alle nødvendige oppgaver blir ivaretatt. Videre ledelse skal sørge for nødvendig personell i stab knyttet til administrative oppgaver, lokaler, samt eventuell disponering av personell fra andre organisasjoner.
- **Mottak og registrering** - skal ta imot de evakuerte og pårørende ved ankomst, og sørge for at de blir registrert og får merkebånd for å henge rundt halsen. Mottak og registrering skal bidra til raskest mulig gjenforening av evakuerte og pårørende. Sørge for at evakuerte og pårørende også blir sjekket ut, og at dette registreres når de forlater EPS.
- **Psykososialt kriseteam** skal møte og ta vare på de evakuerte og deres pårørende, gi psykososial støtte og omsorg samt bistå med gjenforening.
- **Informasjon og kommunikasjon** - skal bidra med utarbeidelse og formidling av informasjon til de evakuerte og de pårørende. Videre skal de bidra med utarbeidelse og formidling av informasjon eksternt, bl.a. til mediene. Gjøres i tett samarbeid med politiet.
- **Vakthold og sikring** - EPS skal skjermes mot media og publikum ved kontinuerlig vakthold. Vaktholdet organiseres og dimensjoneres på grunnlag av en risikovurdering knyttet til sikkerheten ved EPS. Risikovurderingen og vaktholdet utføres av politiet.

4. Støttefunksjoner

Både politiets operasjonssentral og kommunens kriseledelse kan hente inn ekstern bistand for å ivareta ulike støttefunksjoner.

- Gjennomføring av administrative oppgaver, herunder
  - Loggføring
  - Telefonvakt
  - Føre regnskap
- Personell fra andre organisasjoner, herunder
  - Sivilforsvaret
  - Røde Kors
  - Norske Kvinners Sanitetsforening
  - Helselagene
  - Personell fra sykehus
  - Kripos

- Tolketjenester
- Representanter fra tros- og livssynssamfunn
- Annet personell som kriseteamene ikke er oppsatt med
- Eier og/eller driver av lokalene hvor EPS er etablert
  - Klargjøring og forberedelser før etablering og mottak
  - Forpleining og innkvartering
  - Intern infrastruktur, herunder IKT
  - Inventar og utstyr som kan disponeres
  - Parkering
- Representant for involvert foretak/virksomhet
  - Tilgjengelig for ledere i EPS, primært politiets leder

Det er kriseledelsen sitt ansvar at de administrative oppgavene ivaretas, men den praktiske gjennomføringen kan være nødvendig å legge til en støttefunksjon. Eier og/eller driver av lokalene må ha en representant som kan stilles til disposisjon for lederne av EPS.

5. Nedtrapping og avvikling av EPS

Senteret avvikles når alle evakuerte og pårørende er tilstrekkelig ivaretatt og videre tatt hånd om.

Nedtrapping og avvikling omfatter:

- Formell avslutning av driften ved EPS.
- Organisere og gjennomføre en eller flere avlastningssamtaler med tilstedeværende personell.
- Defuse og debrife mannskapene som har vært involvert.
- Gjennomføre en enkel evaluering i form av formidling og deling av umiddelbare tanker og reaksjoner knyttet til gjennomføringen.

Det legges til rette for videre oppfølging av involvert personell både ved å samles for en grundigere evaluering i grupper. Individuell oppfølging sikres for de som trenger det, gjerne i løpet av den første uken etter hendelsen.

6. Rapportering, dokumentasjon

Rapportering og dokumentasjon knyttet til hendelsen er kriseledelsen sitt ansvar, mens rapportering og dokumentasjon EPS må sikres, ansvar for dette er ledere EPS. Krisestøtteverktøyet CIM brukes som løpende logg og journalpliktige poster arkiveres i kommunens saksbehandlingssystem.

Kriseledelsen sitt ansvar:

- Rapportert til politiet, hendelseskommunen, Statsforvalteren, eventuelt andre.
- Dokumentere gjennomføringen gjennom logg, økonomi- og regnskapsoversikter med mer.
- Revidere planverket hvis det oppstår behov for det.

Ledere EPS sitt ansvar:

- Ta vare på, og registrere elektronisk og arkivere alle lister, skjemaer med mer.
- Evaluere opprettelsen og driften av EPS.

7. Informasjon og kommunikasjon; strategi og plan

Kommunen og politiet har planer for informasjon og kommunikasjon i sitt beredskapsplanverk, og denne benyttes.

Noen føringer knyttet til EPS gis likevel, herunder:

- Informasjon oppover i linjen, dvs. til kommunens kriseledelse og til politiets operasjonssentral i Trøndelag
- Informasjon internt i EPS
- Informasjon til de evakuerte og pårørende gis av ledere EPS kommune og politi
- Informasjon utad til mediene gis via kommunens kriseledelse og politiets operasjonssentral i Trøndelag

Kommunens kriseledelse:

Kommunens kriseledelse består av ordfører, kommunedirektør og kommunale ledere. Se egen varslingslisteliste over kontaktinformasjon.

- Ordfører
- Kommunedirektør
- Kommunalsjef oppvekst
- Kommunalsjef helse og mestring
- Kommunalsjef samfunn
- Kommunikasjonssjef
- Personalsjef
- Beredskapsleder
- Kommuneoverlege

I tillegg kommer loggfører, rådgivere og liaisoner, ofte fra andre, eksterne og berørte aktører knyttet til hendelsen med oppgave å være et bindeledd.

Politiets operasjonssentral i Trøndelag:

Etter hvert som uønskede hendelser eskalerer, vil det være nødvendig å tilpasse ledelsessystemet til omfanget av oppgaver som skal ivaretas og sette stab.

Staben består foruten leder – Stabssjef - av definerte stabsfunksjoner (stabsmedarbeidere):

- P1 - Personell
- P2 – Etterretning
- P3 - Operasjon
- P4 - Logistikk
- P5 - Informasjon
- P6 - Juridisk
- P7 – Oppgaveavhengig funksjon

I tillegg kommer rådgivere/liaisoner, ofte fra andre, eksterne og berørte aktører knyttet til hendelsen med oppgave å være et bindeledd mot (her) politimesterens operative stab.

7.1. Vedlegg - Skjemaer

Egne skjemaer til bruk ved EPS er utarbeidet:

1. Skjema for registrering av evakuerte
2. Skjema for registrering av pårørende
3. Skjema for registrering inn-ut ved EPS

